

I/e fortë me marrëdhënie

Kontakt dhe afërsi trupore

Fëmijët e vegjël kanë nevojë për kontakt trupor me nënën, babanë dhe njerëzit e tjerë të njohur.

- Fëmijës i pëlqen të ndjejë ngrohtësinë tuaj, kur dëgjon zërin tuaj dhe kur shikon fytyrën tuaj. Mbajeni fëmijen tuaj sa më shumë në krah, ledhatoni, shikoni dhe flisni me të.
- Fëmija juaj ju tregon, kur i mjafton afërsia dhe kontakti me juve. Kur i hapet goja, heq sytë menjandë ose ferkon sytë, atëherë i duhet qetësi.
- Në kohën e parë karroca duhet të jetë drejtuar tek ju, ashtu që fëmija mund t'ju shikojë në fytyrë gjatë shetitjes.

Mbrojtja dhe besueshmëria

Fëmijët e vegjël kanë përherë nevojë për një njeri të njohur, të gatëshëm dhe të besueshëm, i cili merret me nevojat e tij.

- Fëmija juaj „flet“ me juve që nga fillimi: me zë/ton, mimik, lëvizje dhe me qarje. Merrni parasysh këto sinjale të fëmijës tuaj.
- Mundohuni të kuptoni, se çfarë i duhet fëmijës dhe reagoni me ndjeshmëri, kështu që fëmija juaj e ndjen veten të sigurt dhe mëson që kështu mund të ndryshojë diçka.
- I sigurt në krahët e një personi të besuar, nisja në një botë të re dhe të panjohur shkon më mirë.

Përkushtim dhe bashkëbisedim

Fëmijët e vegjël rregullisht kanë nevojë për përkushtimin e të rriturve.

- Kujdesuni në përditshmëri të merrni kohë rregullisht për tu përkushtuar plotësisht fëmijës tuaj.
- Flisni me fëmijën tuaj. Emërtoni sendet që ai shikon, tregojini, se çfarë jeni duke bërë.
- Fëmija juaj që në moshën foshnjake ju dëgjon me vëmendje. Shikon fytyrën tuaj dhe mundohet herë-herë të kopjojë zërat. Kopjoni zërat e fëmijës dhe përsërisni ato si lojë: kështu krijohen „bisedat“ e para me fëmijën tuaj.

Lidhja e sigurtë

Fëmijët e vegjël kanë nevojë për njerëz të besuar, të cilët i rrinë afër kur ata janë të pasigurtë, të trishtuar ose kanë frikë.

- Përafërsisht pas tetë muajsh fëmijët fillojnë të dallojnë personat e njohur nga ata të panjohur.
- Fëmija juaj mundësisht mund të reagojë me frikë ose me mospranim ndaj personave të panjohur, të cilët mund të jenë edhe të afërmit.
- Merrni seriozisht ndjenjat e fëmijës dhe i jepi kohë atij për të krijuar besim. Për të bërë hapat e para për largimin nga personi i njohur, fëmijës i duhet guxim dhe mundësi për tu kthyer në çdo moment.

Pranimi i jashtëzakonëshmerisë

Fëmijët e vegjël kanë nevojë për mundësinë e një zhvillimi individual.

- Çdo fëmijë me lindjen e tij sjell me vete prirjet dhe temperamentin individual. Pranoini këto veçanti. Mos krahasoni fëmijën tuaj me fëmijët e tjerë.
- Jepni kohë fëmijës tuaj, që të zhvillohet me shpejtësinë e vetë, edhe në qoftë nganjë herë është e vështirë për ju.
- Jini të vëmëndshëm të kuptoni atë që fëmija juaj di mirë dhe gëzohuni bashkë me te.

Besim në aftësitë e veta

Fëmijët e vegjël kanë nevojë për eksperiencat e pavarura dhe për ndjenjën që mund të ndryshojë diçka vetë.

- Fëmijët që të vegjël kanë dëshirën që të bëjnë shumë gjëra vetë. Lini fëmijën tuaj që të gjurmojë vetë mjedisin e tij, në rrethana të sigurta, p.sh. në banesë ose në vendin e lodrave.
- Eksperiencat e bëra në mënyrë të pavarur i sjellin vetëbesim fëmijës tuaj. Kjo është një bazë shumë e rëndësishme për një mësim të suksesshëm.
- Prandaj jepini kohë fëmijës tuaj që të provojë vetë edhe gjërat e përditëshme si veshje e çveshje.

Një mjedis nxitës për zhvillim

Fëmijët kanë nevojë për eksperiencë të shumta e të ndryshme sensoriale, shumë lëvizje dhe aventura me fëmijët e tjerë.

- Lini fëmijën tuaj të lozi me sendet e përditëshme të pa rrezikshme si tenxhere, lugë druri, letër ose kuti dhe të eksperimentojnë me sendet natyrale. Kështu meson shumë.
- Fëmijët e vegjël kanë edhe një kërkesë të madhe për të lëvizur. Mirë është që fëmija juaj të ketë mundësi të lozi dhe lëvizi jashtë, minimum një orë në ditë. Kjo nxit zhvillimin trupor dhe mendor.
- Jepini mundësi fëmijës që i vogël të jetë rregullisht bashkë me fëmijët e tjerë.

Orientim

Fëmijët e vegjël kanë nevojë për qartësi dhe shëmbulla, tek të cilët mund të orientohen.

- Kalimi i ditës i rregullt dhe ritualet e përsëritura sjellin rrethana të sigurta për fëmijën. Mundohuni rregullisht të hani bashkë me familjen dhe të keni orare të rregullta të gjumit.
- Në vitin e dytë të jetës fëmija juaj ka nevojë për parime të qarta: duhet të dijë, se çfarë mundet dhe çfarë s'mundet. Kur juve i shpjegoni rregullat fëmijës tuaj, atëherë ai mund ti zbatojë më mirë. Por: Kini durim! Fëmijës tuaj i duhet shumë kohë për të mësuar rregullat dhe për ti zbatuar ato.
- Juve jeni shëmbulli i parë dhe më i rëndësishëm për fëmijët tuaj. Megjithatë nuk duhet të jeni perfekt.

Sugjerim gjuhësor

Fëmijët e vegjël kanë nevojë për njërës të cilët i flasin atyre që nga momenti i lindjes.

- Këndoni këngë fëmijës tuaj, përshkruani veprimet që jeni duke bërë. Tregoni përalla dhe shikoni bashkë libra me vizatime.
- Kjo vlen për të gjithë prinderit: Më e mira është që të flisni në gjuhën tuaj më fëmijën. Gjuha e prindërve është baza, mbi të cilen fëmija mëson më vonë gjuhët e tjera.
- Në qoftë se prindërit flasin dy gjuhë të ndryshme, atëherë çdo prind duhet të flasi në gjuhën e tij me fëmijën.

Sjellje e kujdesshme me mediat

Fëmijët e vegjël gjithmonë kanë nevojë për përkushtimin e plotë të prindërve.

- Kur jeni bashkë me fëmijën tuaj atëherë bëni pushim nga mediat. Fikni televizorin, lini mënjane celularin, laptop-in etj.
- Fëmija nën tre vjeç nuk duhet të kalojë kohë me mediat me ekran, se mund të mbingarkohet dhe shqetësohet.
- Fëmija e vogël pa mediat me ekran nuk humb asgjë – në të kundërtën: për të mësuar fëmija ka nevojë për kontakt drejtpërdrejtë me njerës, shumë lëvizje dhe kohë për të lozur.

Shumë durim

Fëmijët e vegjël kanë nevojë për shumë durim dhe prindërit që dinë, si mund të shkarkojnë veten e tyre.

- Nganjë herë prindërit arrinë në kufitë e tyre duke u kujdesur për fëmijën e tyre dhe duan të qëllojnë ose shkundin fëmijën. Por: Kjo është shumë e rrezikshme, mos qëlloni ose tundeni asnjë herë fëmijën tuaj!
- Në qoftë se fëmija juaj ju sjell deri në dëshpërim, atëherë bëni një pushim! Kujdesuni që fëmija juaj të jetë i sigurtë dhe mundohuni që të qetësoheni.
- Në qoftë se juve në mënyrë të përsëritur arrini te kufiri juaj, atëherë është shumë e rëndësishme që të kërkonin ndihmë të përhershme.

Ndihmë e shpejtë dhe këshillim:

Urgjenca telefonike për prindërit (Elternnotruf 24 h)

0848 35 45 55.

Kujdesje e njohur

Fëmijet e vegjël kanë nevojë për nxitje si edhe njerës të njohur nga jashtë familjës.

- Është një pasuri për fëmijën tuaj, nëse kujdeset edhe nga të afërmit, prindërit ditore ose në një çerdhe ditore. Kini kujdes që personat në fjalë janë të besueshëm dhe mos ndërrohen shpesh.
- Fëmijës tuaj i duhet kohë, për tu njohur me persona të ri të kujdesjes dhe për ti besuar atyre. Për këtë shkak është e rëndësishme, që të njihet ngadalë dhe me kujdes.
- Bisedoni rregullisht me personat të cilët kujdesen për fëmijën tuaj.

/I/e fortë me marrëdhënie

Një fëmijë që nga lindja ka nevojë për një marrëdhënie të ngushtë dhe të mirë me prindërit e tij dhe personat e tjerë të njohur. Sa më shumë e ndjen dashurinë dhe mirëkuptimin, aq më shumë mund të zhvillohet, të mësojë dhe të bëhet i pavarur.

„/I/e fortë me marrëdhënie“ tregon se çfarë i duhet fëmijëve në vitet e para të jetës së tyre dhe se si prindërit mund të krijojnë një marrëdhënie të fortë me fëmijët e tyre – kështu, fëmija të ketë mundësi të kalojë jetën /I/e fortë.

„/I/e fortë me marrëdhënie“ tregon, që prindërit nuk duhet ti heqin nga vëmendja kërkesat dhe marrëdhëniet e tyre personale. Në qoftë se prindërit marrin kohë edhe për veten e tyre – vetem, si çiftë ose me shoqet dhe shokët – atëherë kanë edhe me shumë fuqi për perditëshmërinë me fëmijën e tyre.

Linkët të vlefshme

www.elternbildung.ch
www.muetterberatung.ch
www.elternnotruf.ch
www.projuventute.ch
www.profamilia.ch
www.kibesuisse.ch
www.plusplus.ch
www.budgetberatung.ch
www.binational.ch
www.schreibabyhilfe.ch
www.muetterhilfe.ch
www.migesplus.ch
www.migraweb.ch
www.telme.ch
www.afm-geneve.ch
www.afmr.ch
www.jumeauxetplus.ch
www.monbebepleure.ch
www.formation-des-parents.ch
www.a4k.de/elternfilme.html
www.kinder-4.ch

Një listë me libra të propozuara mund ti gjeni nën
www.elternbildung.ch/mediathek.html

Botimi:

© Elternbildung CH, Zürich, 2014

Idea dhe koncepti i përgjithshëm: Maya Mülle

Koncepti dhe teksti: Katharina Wehrli

Illustrimi: Jörg Saupe

Anëtarët i grupit ekspert: Irma Bachmann, Dr. Julia Berkic, Marlies Bieri, Sabine Brunner, Viviane Fenter, Marianne Kunz, Gabriela Leuthard, Elisabeth Schneider, Dr. Dieter Schürch, Susanne Stefanoni, Urs Ziegler

Përkthim: Interserv AG

Grafika: Peter Lichtensteiger

Shtypi: Koprint AG, CH 6055 Alpnach Dorf

„Leporello“ si dhe broshura me informacione të hollësishme „/I/e fortë me marrëdhënie“ mund të merren në gjuhët vijuese:

anglisht, arabisht, farsi, frëngjisht, gjermanisht, italisht, portugalisht, rusisht, serbokroatisht/bosnisht, shqip, somalisht, spanisht, gjuhë tai, tamile, tigrija, turqisht.

Informacione dhe mundësia për të porozitur nën:
www.elternbildung.ch/stark_durch_beziehung1.html

„/I/e fortë me marrëdhënie“ është një projekt partneriteti për shkollimin e prindërve „Elternbildung CH“ bashkë me Jacobs Foundation.

elternbildung ch
formation des parents ch
formazione dei genitori ch

JACOB'S
FOUNDATION
Our Promise to Youth